

короткострокові кредити, видані господарствам на виробничі витрати, не відшкодовуються доходами від отриманої продукції, може надаватися відстрочення погашення заборгованості щодо позик на строк до вирішення питання про покриття збитків.

Відстрочена заборгованість обліковується на окремому субрахунку 605 «Прострочені позики в національній валюті» і погашається за рахунок коштів, що надходять до сільськогосподарських підприємств від органів страхування і від інших організацій на відшкодування збитків, шляхом зарахування їх суми на той рахунок, де вона обліковується.

Непогашена у встановлений строк заборгованість стягується з поточного рахунку: Д-т 605 «Прострочені позики в національній валюті» К-т 31 «Рахунки в банках».

Нестабільна ситуація у державі впливає на сферу банківського кредитування. Банки, які у кризу зіткнулися з проблемами неповернення позик сільськогосподарськими підприємствами змушені переглянути програми з метою врегулювання даного питання.

Література:

1. Інструкція “Про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій” від 30.11.1999, № 291: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Олена Зінченко

к.е.н., доцент

Катерина Голіченко

студентка

Київський національний університет технологій та дизайну

ГАЛУЗЕВІ ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Сільське господарство є галуззю матеріального виробництва, у структурі якого є рослинництво, тваринництво, переробні виробництва, які виробляють і переробляють різну продукцію.

Бухгалтерський облік сільськогосподарських підприємств здійснюється з дотриманням єдиних методологічних принципів, установлених Законом України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні”, національними П(С)БО, Планом рахунків бухгалтерського обліку, іншими нормативними актами, які є обов'язковими для різних організаційно-правових форм і форм власності.

Особливості обліку сільськогосподарських підприємств:

- 1) Засобом виробництва в сільському господарстві є земля; вона не зношується, амортизація на неї не нараховується ні в бухгалтерському, ні в податковому обліку. Земельні ділянки мають різну продуктивність, яку можна підвищувати при розумному використанні.
- 2) Специфічними засобами виробництва є живі організми — тварини і рослини, вирощування яких залежить від природних і біологічних факторів і триває часто кілька років.
- 3) Вплив природних умов зумовлює сезонність сільськогосподарського виробництва, тому витрати на виробництво тут визначаються один раз на рік, на відміну від інших видів діяльності.
- 4) Облік витрат ведеться за видами культур, за видами і віковими групами тварин, за виробничими підрозділами.
- 5) Від однієї сільськогосподарської культури або одного виду худоби отримують кілька видів продукції, що потребує відповідного розмежування витрат.
- 6) Вплив природних умов спричиняє те, що вихід готової продукції прямо не залежить від витрат на її виробництво.

Зазначене зумовлює певні особливості в організації бухгалтерського обліку сільськогосподарських підприємств:

- 1) для сільськогосподарських підприємств характерним об'єктом обліку є біологічні активи;
- 2) собівартість продукції визначають у кінці року;
- 3) не нараховують амортизацію на землю;
- 4) обліковують витрати минулих періодів під урожай поточного року і витрати поточного року під урожай майбутніх років;
- 5) рівень собівартості одного виду продукції залежить від собівартості іншого;
- 6) витрати обліковують за галузями, культурами, виробничими підрозділами.

У процесі вирощування та відгодівлі тварин у стаді постійно відбуваються зміни: народжуються чи купуються нові тварини; молодняк переміщують в інші вікові групи; переводять на відгодівлю тварин з основного стада; збільшуються жива маса і вартість тварин; частину тварин реалізують, переводять до основного стада, забивають для споживання в своєму господарстві.

Тварини (біологічні активи) ростуть, збільшують живу масу, змінюються їх якість і вартість. Для різних статевовікових (технологічних) груп показники маси, якості тощо подібні. Відповідно, для різних груп дещо різняться особливості утримання й годування. Тому, з метою ефективного контролю, управління, ведення сільськогосподарського «тваринного» виробництва тварин різних груп доцільно утримувати окремо. Таким чином, і обліковують різні групи тварин також окремо.

Облік продукції тваринництва ведеться на субрахунку 272 і оформлюється такими документами:

1. Облік надосного молока ведуть у Журналі обліку надою молока (форма №112).
2. Щоденний облік надходження і витрачання молока ведеться у Відомості руху молока (форма №114).
3. Доставка молока на молокозаводи тощо, оформлюється товарно-транспортною накладною 1-СГ (молочна сировина).
4. Надходження вовни оформлюється Актом настригу і приймання вовни (форма №115).
5. Облік надходження яєць на неспеціалізованих підприємствах та інших видів сільськогосподарської продукції (меду, риби, побічної продукції) оформлюють Щоденниками надходження сільськогосподарської продукції (форма №81) або накладними. На птахофабриках надходження яєць обліковують в Обліковій картці руху дорослої птиці (форма №108), в цеху інкубації оформляють Акт на сортування яєць в цеху інкубації (форма №109).

Бухгалтерські проведення:

1. Надходження продукції тваринництва: Дт 272 Кт 232
2. Витрачання продукції тваринництва: Дт 901,232 Кт 272.

Продукти переробки продукції тваринництва (сир, масло, сметана) і продукти забою худоби обліковують на субрахунку 273. На цьому ж рахунку обліковують продукти переробки продукції рослинництва.

Однією з особливостей рослинництва є відображення в обліку одержуваної продукції протягом року за плановою собівартістю. Фактична собівартість визначається лише після закінчення звітного періоду. При цьому проводиться коригування облікових записів на різницю між фактичною і плановою собівартістю продукції.

Об'єкти калькулювання в рослинництві не збігаються з об'єктами обліку витрат, так як калькулювання здійснюється за видами продукції, одержуваної від кожної сільськогосподарської культури.

В рослинництві визначають собівартість основної, сполученої та побічної продукції. Собівартість побічної продукції (соломи, бадилля, стебел кукурудзи, капустяного листа), визначають виходячи з віднесених на них витрат за нормативами, встановленими на основі витрат на прибирання, пресування, транспортування, скиртування та інші роботи по заготівлі цієї продукції. Невикористана побічна продукція в розрахунок не береться.

Синтетичний облік затрат рослинництва та виходу продукції ведеться на рахунку 231 «Рослинництво». За дебетом рахунку в кореспонденції з кредитом відповідних рахунків відображаються затрати на виробництво, за кредитом - вихід продукції (в кореспонденції з дебетом рахунку 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва») за оцінкою протягом року за плановою собівартістю. В кінці року, після складання звітних калькуляцій планова собівартість одержаної продукції коригується до фактичної собівартості.

В аналітичному обліку затрати рослинництва обліковуються по кожній культурі (групі культур):

1. Зернові та зернобобові культури (пшениця озима, овес, жито яре, просо, рис, гречка, горох, квасоля, сочевиця, люпин кормовий, соя, чумиза).
2. Технічні культури (соняшник на зерно, льон-довгунець, коноплі, буряки цукрові).
3. Картопля та овочеві культури (картопля, капуста, коренеплідні овочеві культури, цибуля, часник, помідори, перець солодкий, гіркий, баклажани, огірки, баштанні продовольчі культури, овочеві культури закритого ґрунту).
4. Кормові культури (буряки кормові, морква, буряки цукрові на корм, баштанні кормові культури, насінники кормових коренеплодів і баштанних культур, кукурудза на силос і зелений корм).
5. Багаторічні насадження (плодові, ягідні культури та виноградники).
6. Незавершене виробництво (витрати під урожай майбутнього року).

Облік затрат рослинництва за кожною культурою (групі культур) відображають за статтями: витрати на оплату праці; насіння та посадковий матеріал; паливо і мастильні матеріали; добрива; засоби захисту рослин; роботи та послуги; витрати на ремонт необоротних активів; інші витрати на утримання необоротних активів; інші витрати; загальновиробничі витрати.

Оприбуткування зернової продукції здійснюється трьома методами, зокрема оформлюють:

- 1) реєстр відправки зерна та іншої продукції з поля (форма №77);
- 2) путівка на вивезення продукції з поля (форма №77а);
- 3) талон водія (форма №77б), талон комбайнера (форма №77в) і талон бункериста (форма №77г).

Підприємство обирає один з методів, виходячи з конкретних умов. Найбільш прогресивним є третій метод, за якого комбайнер і шофер під час навантаження зерна на автомобіль обмінюються талонами.

Бухгалтерські проведення:

1. Оприбутковано продукцію рослинництва: Дт 271 Кт 231;
2. Оприбуткування насіння і кормів (зерно з насінневих ділянок, сіно, солома, коренеплоди, силос): Дт 208 Кт 231.

Якщо отримана продукція може бути використана на різні цілі, її оприбутковують у дебет 271 субрахунку, а потім списують за цільовим призначенням: Насіння і корми: Дт 208 Кт 271; Передача продукції в переробку: Дт 23 Кт 271.

Особливості бухгалтерського обліку в сільському господарстві, полягають в обліку витрат на виробництво, готової сільськогосподарської продукції та її реалізації. Крім того, специфічністю бухгалтерського обліку в сільському господарстві є порядок обліку молодняка на вирощуванні та відгодівлі.

Галузеві особливості сільського господарства суттєво впливають на організацію і технологію виробництва і відповідно на побудову обліку. До

таких специфічних об'єктів обліку, належать поточні біологічні активи тваринництва (тварини, що перебувають на вирощуванні та відгодівлі, птиця, звірі, кролі, сім'ї бджіл, худоба відбракована з основного стада, тварини, що прийняті віднаселення для реалізації). У рослинництві біологічними активами є: зернові культури, овочеві і технічні культури, кормові культури, розсадники. Біологічний актив визнається основним засобом (тобто належить до довгострокових біологічних активів), якщо він використовується в іншій діяльності ніж сільськогосподарська та очікуваний строк його використання більше одного року (або операційного циклу якщо він довший за рік).

Олена Зінченко

к.е.н., доцент

Яна Дідик

студентка

Київський національний університет технологій та дизайну

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА: ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ

Сільське господарство є однією з провідних галузей економіки України, яке спроможне стабільно забезпечувати населення якісними, безпечними, доступними продуктами харчування і за структурою поділяється на рослинництво і тваринництво.

Тваринництво є переробною галуззю, що переробляє продукцію рослинництва на харчові продукти і технічну сировину і традиційно спеціалізується на виробництві м'яса, м'ясопродуктів, молока, яєць та інших продуктів харчування (табл.1). На структуру, розміщення, спеціалізацію тваринництва України впливає кормова база, яка є різною в різних районах держави і залежна від ряду місцевих особливостей.

Облік витрат і виходу продукції тваринництва ведуть на рахунку 23 "Виробництво" субрахунку 232 "Тваринництво", за дебетом якого відображують витрати, а за кредитом - вихід продукції за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу, сільськогосподарську продукцію (молоко, товарна риба, яйця, мед, вовна) та/або додаткові біологічні в кореспонденції з дебетом рахунків: 21 "Поточні біологічні активи" - на вартість оприбуткованого приплоду і приросту; 27 "Продукція сільськогосподарського виробництва" - на вартість оприбуткованої продукції тваринництва.

Оприбутковують продукцію тваринництва такими первинними документами: Відомість обліку надою молока; Відомість руху молока; Щоденник надходження сільськогосподарської продукції; Акт настригу та приймання вовни (для спеціалізованих підприємств); Акт на оприбуткування приплоду тварин; Нагромаджувальний акт на оприбуткування приплоду звірів;